

15.4.10 EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 7.-9.lk

”Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaiden itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämänhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaille aineksia oman identiteetin, elämäkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee jokaisen oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Vuosiluokilla 7–9 uskonnon opetuksessa perehdytään opiskeltavaan uskontoon kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opetuksessa syvennetään ja rikastetaan tietoa opiskeltavan uskonnon juurista, lähteistä, opista ja opetuksista sekä vaikutuksista maailmassa.

Opetuksessa tutustutaan sekä maailman suuriin uskontoperinteisiin että uskonnottomuuteen. Opetuksessa tarkastellaan uskontojen yhteiskunnallista ja poliittista vaikutusta sekä uskonnonvapautta ja opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opetuksessa käsitellään eettisen ajattelun keskeiset käsitteet sekä opiskeltavan uskonnon eettiset periaatteet. Opetuksessa perehdytään Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sekä eri uskontojen ja katsomusten eettisiin näkemyksiin. Opetuksessa pohditaan ihmisyyteen kuuluvia elämäkysymyksiä ja ajankohtaisia eettisiä ongelmia. Uskonnon opetus tarjoaa oppilaille voimavaroja kasvuun kohti aikuisuutta.” (OPS 2014, 404.)

Uskonnon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

”Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamista. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksen sisällöiksi valitaan opiskeltavan uskonnon syntyyn, sen monimuotoisuuteen ja suhteeseen muihin uskontoihin liittyviä teemoja. Tarkastelun kohteena ovat opiskeltavan uskonnon juuret, lähteet, oppi ja opetukset sekä symbolit, levinneisyys ja vaikutus eri puolilla maailmaa ja Suomessa. Keskeisiä sisältöjä ovat opiskeltavan uskonnon kulttuurivaikutuksiin liittyvät aiheet.

S2 Uskontojen maailma: Opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä ovat uskonnot ja uskonnottomuus maailmassa ja Suomessa, uskontojen tunteminen osana kulttuurista yleissivistystä sekä uskonnot tieteellisen tarkastelun kohteena. Keskeisinä aiheina ovat uskonnot yksilön ja yhteiskunnan voimavarana sekä uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus eri puolilla

maailmaa, uskontojen vaikutukset yhteiskuntaan ja kulttuuriin, uskontokritiikki sekä uskontojen näkyvyys populaarikulttuurissa. Valittavien sisältöjen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään uskontojen käsittelyä mediassa ja sen kriittistä arviointia sekä uskontojen välistä vuorovaikutusta ja dialogia.

S3 Hyvä elämä: Valittavien sisältöjen tulee avata elämänkysymyksiä ja ikäkauteen sekä minäkuvaan liittyviä pohdintoja. Opetuksessa käsitellään ajankohtaisia ja yhteiskunnallisia eettisiä kysymyksiä kuten ekososiaalinen sivistys, osallistuminen ja vaikuttaminen yhteisöissä ja yhteiskunnassa sekä uskonnot rakentamassa yhteiskunta- ja maailmanrauhaa. Sisällöissä tulee korostua opiskeltavan uskonnon etiikka ja muiden uskontojen ja katsomusten etiikka sekä YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus. Tarkastelun kohteena ovat myös ihmisoikeuksien loukkaukset kuten holokausti. Sisältöjen valinnassa huomioidaan uskonnon ja katsomuksellisten kysymysten merkitys ihmisenä kasvamisessa.” (OPS 2014, 405–406.)

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 7.-9.lk

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan kristinuskoon maailmanuskontona. <p>S2 Uskontojen maailma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään eri kulttuurien vuorovaikutukseen ja yhteiselo. - Tiedostetaan kulttuurinen yleissivistys ja sen merkitys. 	<ul style="list-style-type: none"> - Maailmanuskontojen olennaisimmat piirteet ja tuntomerkit. - Kristillinen kirkko osana globaalia maailmaa. - Juhlapyhät ja pyhät paikat maailmanuskonnoissa. - Uskontojen käsittely mediassa. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havaintojen tekeminen eri uskontojen tuntomerkeistä. Vertaillaan eri maailmanuskontoja globaalissa maailmassa. - Huomataan juhlapyhien merkitys yhteisön ja ihmisenä kasvamisen kannalta - Opitaan tunnistamaan mediassa käytävää keskustelua eri uskonnoista.
T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mietitään kristinuskoa oppilaan omassa elämässä. - Tutustutaan maailmanuskontoihin Suomessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Maailmanuskontojen synty ja keskeinen oppi - Käsiteltävän maailmanuskonnon vaikutus ihmisen arkielämään. - Käsiteltävän maailmanuskonnon vaikutus Suomessa. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman perheen uskonnollisen perinteen arvostaminen - Toisen uskonnon perinteiden ymmärtäminen ja arvostaminen - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden tarkistelu eri näkökulmista.
T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen	<p>S2 Uskontojen maailma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään uskontoihin ja uskonnottomiin maailmassa ja Suomessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkuperäiskansojen, Aasian ja Lähi-idän uskontojen tarkastelu - globaalissa maailmassa. - Uskonnottomien asema maailmassa ja Suomessa. - Mahdolliset asiantuntijavierailut 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maailmanuskontojen vaikutus yhteiskuntaan, uskontojen eri symbolit ja uskonnot populaarikulttuurissa. - Uskonnottomien vaikutus Suomen yhteiskunnassa. <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toisen huomioonottaminen ja kyky asettua toisen asemaan. <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maailmanuskontojen oppien vaikutus esim. ruokakulttuuriin ja käytöstapoihin.

<p>T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedostetaan oman uskonnon keskeiset symbolit ja tavat. <p>S2 Uskontojen maailma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan eri maailmanuskontojen keskeisiin tapoihin ja symboleihin. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mietitään, miten eri ikäkaudet liitetään uskontoon. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elämänkaareen liittyvät uskonnolliset juhlapyhät ja tavat omassa ja muissa maailmanuskunnoissa. - Tunnistetaan keskeiset uskonnolliset symbolit. - Tarkastellaan maailmanpoliittisia ilmiöitä uskonnon näkökulmasta. - Uskonnon vaikutus taiteeseen ja populaarikulttuuriin, eri kirkkorakennukset. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maailmauskontojen erilaisten tapojen vaikutus yhteiskuntaan. - Toisen asemaan asettuminen ja vertailu eri ikäkausien kohdalla. <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monipuolisten lähteiden käyttö ja kriittinen lukutaito. - Uskonnollisten symbolien merkitysten avaaminen. <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uskonnollisten tapojen vaikutus globaalissa maailmassa.
<p>T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristinuskon ja maailmanuskontojen pyhiin kirjoihin tutustuminen m <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään mediassa käytävään keskusteluun uskonnon opista ja vaikutuksesta suomalaiseen yhteiskuntaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pyhät kirjat Lähi-idän ja Aasian uskonnoissa. - Tarkastellaan mediassa käytävää ajankohtaista keskustelua eri maailmanuskontojen opeista. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asioiden välinen yhteys, kriittinen ajattelu, erilaisten tietolähteiden vertailu <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käsiteltävän asian tarkastelu eri näkökulmista <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon esittämistavat, kriittinen lukutaito, faktan ja mielipiteen erottaminen <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedonhakutaidot, tieteellisen tiedon erottamisen taito <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiinnostus yhteisön pyhiä asioita kohtaa ja monipuolisen vuoropuhelun ymmärtäminen - Maailmanrauhan rakentaminen
<p>T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin</p>	<p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mietitään oman elämän arvomaailman muotoutumista. - Opitaan ihmisarvon kunnioitusta sekä toisten huomioonottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lähimmäisenrakkaus - Toisten huomioonottaminen - Ihmisoikeudet maailmanuskunnoissa - juutalaisten holokausti ja uskonnolliset vainot maailmassa - YK:n ihmisoikeuksien julistus 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toisen asemaan asettuminen ja asioiden eettinen käsittely - Toisen uskonnon eettisen perustan ymmärtäminen ja kunnioittaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ihmisarvon arvostaminen ja puolustaminen

<p>T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuisia merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mietitään oman uskonnon vaikutusta arkielämään. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään aiheeseen: Ihmisenä kasvaminen globaalissa maailmassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Maailmanuskontojen vaikutus yhteiskuntiin ja maailmanpolitiikkaan. - Kristillinen elämäntapa arjessa 	<p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvt-käyttö opetuksessa - Harjoitellaan tiedonhakua eri maailmanuskonnoista. <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eri maailmanuskontojen tapojen ja ruokasääntöjen ymmärtäminen
<p>T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan ihmisyyteen liittyviä kysymyksiä. - Keskustellaan ajankohtaisista eettisistä aiheista. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katsotaan, mikä vaikutus uskonnoilla on eettiseen keskusteluun. - Perehdytään vuorovaikutukseen eri maailmanuskontojen välillä. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjaannutetaan vaikuttamista omassa yhteisössä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan eri maailmanuskontojen eettisiä kysymyksiä ja oppeja - Ihmisoikeudet - Nälkäpäiväkeräys - KiVa-koulutyöskentely 	<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kouluyhteisön jäsenenä oleminen - Kiusaamisen vastustaminen - Mietitään käytännön tekoja, joilla voi edistää ihmisoikeuksia - Herätetään kiinnostus eettiseen vaikuttamiseen
<p>T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan</p>	<p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan ottamaan toiset ihmiset huomioon. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan omien valintojen vaikutusta omaan ja muiden elämään sekä yhteisön hyvinvointiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan eri maailmanuskontojen yhteisöjen toimintatapoja - Ihmisoikeudet - Nälkäpäiväkeräys - Mahdolliset asiantuntijavierailut 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kysymysten asettelutaidot, tiedonhaku ja tulkinnan taidot, vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toisen asemaan asettuminen, empatiakyky - Omien valintojen vaikutuksen yhteisöön huomioiminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat valinnat kestävä kehityksen ja maailmanrauhan kannalta
<p>T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista perinnettä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kristillisen uskonnon juuret ja keskeinen oppi - Maailmanuskontojen eri tapojen ja oppien tunteminen 	<p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristillisten juhlapyhien ja muiden uskontojen juhlapyhien vaikutukset työelämään - Monikulttuurisuus työpaikoilla ja yrityksissä

	<p>S2 Uskontojen maailma</p> <ul style="list-style-type: none">- Perehdytään vuorovaikutukseen eri maailmanuskontojen välillä. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none">- Opitaan ottamaan toiset huomioon.- Ymmärretään maailmanuskontojen keskeiset opit.		<ul style="list-style-type: none">- Sosiaalisessa mediassa käytävän uskonnollisen keskustelun vaikutuksen tarkastelu
--	--	--	--

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 8.Ik

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan kristillisen kirkon syntyyn ja vaikutukseen Suomessa. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verrataan eri kristillisten kirkkojen syntyä ja kirkkohistoriallista kehitystä. - Pohditaan kristinuskon kulttuurivaikutuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kristinuskon tulo Suomeen ja protestanttisen kirkon synty - Kirkkorakennustyylit - Kirkolliset juhlapyhät ja niiden viettäminen - Mahdolliset vierailijat ja vierailukäynnit 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havainnointi historiallisesta muutoksesta kirkon käytännössä eri vuosisatoina - Vertaillaan eri kirkkorakennustyyliä - Huomataan kristillisten juhlapyhien merkitys yhteisön kannalta.
T2 ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan kristillisen kirkon syntyyn ja leviämiseen Euroopassa sekä maailmassa. - Pohditaan uskonnollisuuden muutosta nykyaikana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kristinuskon synty ja leviäminen Suomeen - Kirkon jakautuminen: Katolisen ja ortodoksisen kirkon synty ja keskeinen oppi - Protestanttisten kirkkojen synty, keskeinen oppi ja leviäminen Euroopassa - Uskonnonvapaus, maallistuminen ja uskonottomuus Suomessa 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman uskonnollisen perinteen arvostaminen - Toisen uskonnon tapojen ymmärtäminen ja arvostaminen - Muutoksen havainnointi eri kristillisten kirkkojen välillä - Maallistumisen vaikutusten tarkastelu Suomen yhteiskunnassa

<p>T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen</p>	<p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään eri kristillisten kirkkojen keskeisiin oppeihin ja toimintaan Suomessa sekä maailmassa. - Pohditaan maallistumista ja uskonnottomuuden ilmiöitä nykyaikana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Katolisen, ortodoksisen ja protestanttisten kirkkojen toiminta Suomessa ja maailmassa - Ekumenia ja lähetystyö, kirkkojen eri avustustyö - Dialogi muiden kirkkokuntien kanssa - Uskonnottomuus Suomessa - Mahdolliset asiantuntijavierailut eri kirkkokunnista 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan kristillisten kirkkojen vaikutusta suomalaiseen yhteiskuntaan - Huomioidaan kirkkojen tekemä avustustoiminta Suomessa sekä maailmalla <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman uskonnollisen katsomuksen arvostaminen ja kyky ymmärtää toisen uskonnollista vakaumusta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan esimerkiksi kirkkojen katastrofialueella tekemään avustustyöhön
<p>T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa</p>	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan luterilaisen kirkon keskeiseen toimintaan seurakunnassa. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan eri kristillisten kirkkojen keskeistä oppia, symboleita ja tapoja. - Perehdytään eri kristillisten kirkkojen rooliin maailmanpolitiikassa, mediassa ja populaarikulttuurissa. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään luterilaisen kirkon seurakunnan toimintaan. - Seurataan luterilaisen kirkon kannanottoja mediassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luterilaisen seurakunnan ja kotikirkon keskeinen toiminta - Kotikirkon nuorisotyöhön tutustuminen - Mahdolliset asiantuntijavierailut - Sosiaalisen median seuraaminen - Elokuvat, kirkkomusiikki ja taide eri aikoina 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman seurakunnan toimintaan tutustuminen - Oman uskonnollisen perinteen arvostaminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon etsiminen ja tv-taitojen kehittäminen - Kriittisen lukutaidon kehittäminen - Monipuolisten lähteiden tarkastelu <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirkon työntekijöiden ammattien tarkastelu - Uskonnollisten tapojen ja juhlapyhien vaikutus työelämään Suomessa
<p>T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja</p>	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan kristinuskon pyhään kirjaan. - Perehdytään luterilaisen kirkon syntyyn. <p>S3 Hyvä elämä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Raamatun syntytausta ja keskeinen oppi eri kirkkojen näkökulmasta - Luterilaisen kirkon synty ja Martti Lutherin toiminta 1500-luvulla - Mahdolliset elokuvat ja tv-taiteet 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erialaisten tietolähteiden vertailu, kriittinen ajattelu, asioiden välisen yhteyden oivaltaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kristillisten kirkkojen eri tulkintojen oivaltaminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion erottaminen toisistaan, alkuperäislähteiden käytön ymmärtäminen

	<ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään Raamatun syntyyn ja kristinuskon keskeisen opin leviämiseen. 		<ul style="list-style-type: none"> - Muutoksen huomaaminen kristillisen kirkon kehityksessä <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedonhalutaitojen vahvistaminen - Tieteellisen tiedon erottamisen taito <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monipuolisen vuoropuhelun ymmärtäminen - Herätetään kiinnostus perustellun argumentaation voimaan
<p>T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin</p>	<p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan oman elämän kristillisen arvomaailman muotoutumista. - Perehdytään ihmisarvon kunnioittamiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oman kristillisen perinteen keskeiset käsitteet: lähimmäisenrakkaus, Jeesuksen toiminta - Eri kirkkojen eettinen toiminta, esimerkiksi luostarilaitokset, diakonia, lähetystyö - Seurakunnan avustustoiminta ja mahdolliset asiantuntijavierailut - Sosiaalisen median käyttö opetuksessa 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman kristillisen perinteen arvostaminen ja eettisen ajattelun muotoutuminen - Toisen uskonnon ymmärtäminen ja arvostaminen - Empatiakyvyn lisääminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Herätetään kiinnostus eettistä ajattelua kohtaan - Herätetään kiinnostus oman lähiyhteisön toimintaa kohtaan - Oman toiminnan vaikuttavuuden huomaaminen - Ihmisarvon puolustaminen
<p>T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan oman uskonnon vaikutusta Suomessa ja omassa elämässä. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan ihmisenä kasvamista globaalissa maailmassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskeisten kristillisten kirkkojen vaikutus yhteiskuntaan ja maailmanpolitiikkaan - Kristillinen elämäntapa arjessa, jumalanpalvelus, seurakunnan toiminta, kirkolliset toimitukset, lähetystyö, eukomenia - Kirkkojen avustustoiminta maailmassa - Mahdolliset asiantuntijavierailut 	<p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvt- käyttö opetuksessa - Harjoitellaan tiedonhalua eri kirkkojen toiminnasta maailmassa - Kotiseurakunnan nettisivuihin tutustuminen <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eri kirkkokuntien tapojen ymmärtäminen - Kirkkojen lähetystyöhön ja avustustoimintaan tutustuminen

<p>T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin</p>	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan ajankohtaisia elämänkysymyksiä uskon kannalta. - Keskustellaan ajankohtaisista eettistä aiheista. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkitaan vuorovaikutusta eri kirkkokuntien välillä ja vertaillaan eri kirkkojen suhtautumista eettisiin kysymyksiin. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan vaikuttamiseen omassa lähiyhteisössä eettisten periaatteiden mukaan. - Pohditaan oman arvomaailman muovautumista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eri kirkkokuntien suhtautuminen eettisiin kysymyksiin - Ihmisarvon puolustaminen ja ihmisoikeudet - Maallistuminen - Nälkäpäiväkeräys ja yhteisvastuukeräys - Mahdollinen tutustuminen eri avustusjärjestöihin - Ekumeniatyö eri kirkoissa - Diakoniatyöhön tutustuminen - KiVa-koulutyöskentely - Mahdolliset asiantuntijavierailut 	<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kouluuyhteisön jäsenenä toiminen - Kiusaamisen vastustaminen - Mietitään käytännön toimia, joilla voi edistää ihmisarvoa - Herätetään kiinnostus eettiseen vaikuttamiseen lähiyhteisössä
<p>T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan</p>	<p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan vuorovaikutukseen eri kirkkojen välillä. - Keskustellaan ajankohtaisista eettisistä aiheista. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan kristillisen kirkon vaikutusta omassa elämässä ja lähiyhteisössä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan eri kristillisten kirkkojen toimintatapoja - Luterilaisen kirkon kirkolliset toiminnot - Seurakunnan nuorisotyöhön tutustuminen - Mahdolliset asiantuntijavierailut - Nälkäpäiväkeräys - Tuki- ja kummioppilastointiminta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kysymysten asettelutaidot, tiedonhaku ja tulkinnan taidot - Vuorovaikutussuhteiden ja asioiden keskinäisen yhteyksien huomaaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toisen asemaan asettuminen, empatiakyvyn kasvattaminen
<p>T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla</p>	<p>S1 Suhde omaan uskuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään oman uskonnollisen katsomuksen arvostamiseen. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan eri kristillisten kirkkojen toimintatapoja elämän eri taitekohdissa - Ihmisarvon huomioiminen lähiyhteisössä - Kristillisten kirkkojen lähetystyöhön tutustuminen 	<p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monikulttuurisuus työpaikoilla ja kansainvälistyvissä yrityksissä - Avustustyötaitojen kehittäminen - Ihmisarvon kunnioittaminen kouluuyhteisössä - Globaalin maailman kohtaaminen mediassa

	<ul style="list-style-type: none">- Kannustetaan toisen ihmisen katsomuksen huomioonottamiseen arjessa. S3 Hyvä elämä <ul style="list-style-type: none">- Pohditaan omien valintojen vaikutusta omaan ja muiden elämään sekä työyhteisön hyvinvointiin.	<ul style="list-style-type: none">- Tuki- ja kummioppilastointiminta- Oman luokan mahdolliset leirikouluprojektit- 8. luokan mahdollinen TET-jakso	
--	---	--	--

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO 9.Ik

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus	S1 Suhde omaan uskuntoon - Pohditaan oman uskonnon etiikan vaikutusta yhteiskunnassa. S2 Uskontojen maailmassa - Tutustutaan etiikan perusteiden monimuotoisuuteen ja peruskäsitteisiin.	- Etiikan keskeisten peruskäsitteiden tunteminen ja soveltaminen esimerkiksi elämäntapa- ja yhteiskunnassa, mediassa. - Ajankohtaisten eettisten asioiden seuraaminen mediassa	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen ajankohtaisista asioista eettisen periaatteiden pohjalta - Tiedon, uskon ja eettisen ajattelun maailman monimuotoisuuden havainnoiminen - Erilaisten maailmankatsomusten erojen tulkitseminen - Yhteiskunnallisen eettisen keskustelun seuraaminen ja oman mielipiteen muodostaminen
T2 ohjata oppilasta syventämään tietoaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista	S1 Suhde omaan uskuntoon - Pohditaan oman eettisen katsomuksen muotoutumista.	- Etiikan keskeiset perusteet - Ihmisoikeusetiikka - Kristillinen etiikka - Elämäntapa- ja yhteiskunnallinen etiikka - Median etiikka - Ihmisen ja luonnon suhde - Yhteiskunta ja sen pelisäännöt - Maailmankauppa - Hyvän elämän perusteet uskonnon etiikan tukemana	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Oman katsomuksen ja eettisen ajattelun vahvistaminen - Toisen katsomuksen ymmärtäminen ja arvostaminen monimuotoisessa maailmassa - Erilaisten maailmankatsomusten kunnioittava kohtaaminen - Ihmiskuvan, arvojen ja yhteiskunnan sääntöjen ymmärtäminen - Oman arjen valintojen pohdinta
T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen	S2 Uskontojen maailmassa - Perehtytään eri uskontojen ja katsomusten etiikkaan.	- Uskontojen ja katsomusten etiikka - Elämäntapa- ja yhteiskunnallinen etiikka - Ihmisarvon kunnioittaminen	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) - Lisätään kykyä toimia monimuotoisessa maailmassa - Erilaisten katsomuksellisten tapojen ymmärtäminen - Katsomusten kunnioittava kohtaaminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Tuetaan oman minäkuvan muodostumista eettisesti vahvalle pohjalle Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) - Monimuotoisessa maailmassa toiminen - Nykyajan työelämän eettiset säännöt

<p>T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan oman eettisen katsomuksen rakentumisesta Suomessa ja Euroopassa. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustellaan eettisistä aiheista Suomessa, Euroopassa sekä maailmassa. - Perehdytään uskonnollisiin aiheisiin taiteessa. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan omien valintojen eettisiä ulottuvuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eri uskontojen ja katsomusten etiikka - Ihmisoikeuksien etiikka - Median etiikka - Yhteiskunnan etiikka - Ajankohtaisten eettisten aiheiden seuraaminen mediassa ja keskustelu - Elokuvat - Mahdolliset asiantuntijavierailijat ja vierailukäynnit 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan kykyä ymmärtää erilaisia maailmankatsomuksia - Ohjataan huomaamaan katsomusten välisiä eroja eettisessä ajattelussa - Toisen katsomuksen kunnioittava kohtaaminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kriittisen lukutaidon vahvistaminen - Kuva- ja medialukutaidon vahvistaminen <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monimuotoisen ja globaalin työelämäntaitojen vahvistaminen
<p>T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertaillaan etiikan eri perusteita. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan oman elämän ja arjen eettisiä valintoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Etiikan perusteiden hallinta - Ihmisoikeusetiikka - Elämänkaaren etiikka - Kristillinen etiikka - Ajankohtaisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen keskustelun seuraaminen - Luonnonsuojelusta käytävä ajankohtainen keskustelu 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ymmärretään tiedon, uskon ja eettisen ajattelun maailmaa - Nähdään uskontojen ja eri katsomusten vaikutuksia lähiympäristössä ja globaalisti <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan kykyä toimia ja arvioida uskonnollisesti sekä katsomuksellisesti monimuotoisessa maailmassa <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kriittinen lukutaito - Eri lähteaineistojen vertailu - Vahvistetaan kвалukutaitoa sekä medialukutaitoa <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekstien ja kuvien tutkiminen, tulkitseminen ja tuottaminen - Tiedonhankinta ja tv-taitojen vahvistaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omien eettisten valintojen pohdinta
<p>T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja</p>	<p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan eettisen arvo maailman periaatteiden syntymistä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eettisen ajattelun keskeiset käsitteet - Ihmisoikeudet ja yhdenvertaisuuden perusteet 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan kykyä toimia monimuotoisessa maailmassa - Ymmärretään erilaisia maailmankatsomuksia

<p>muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustellaan oman elämän, ihmisarvon ja arjen valintojen perusteista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eri uskontojen ja katsomusten eettiset perusteet - Ajankohtaisten asioiden pohdinta ja keskustelu - Median seuranta ihmisoikeuskysymyksissä - Mahdolliset asiantuntijavierailut - Mahdolliset vierailukäynnit 	<ul style="list-style-type: none"> - Havainnoidaan uskontojen ja katsomusten vaikutuksia ihmiskuvaan ja yhteiskunnan arvoihin <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan valintojen ja toiminnan seurauksia oman ja lähiyhteisön kannalta
<p>T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ymmärretään oman kristillisen etiikan perusteita. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan eettistä vaikuttamista globaalissa maailmassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eri uskontojen ja katsomusten eettisten perusteiden tunteminen - Ihmisoikeuksien etiikka - Globaali maailmankauppa - Tutustuminen kansainvälisiin järjestöihin ja organisaatioihin - Mahdolliset asiantuntijavierailut ja vierailukäynnit - Median hyödyntäminen opetuksessa 	<p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvt-taitojen vahvistaminen - Mediassa esiintyvien tietojen kriittinen tarkastelu - Globaaliin tiedonvälitykseen tutustuminen <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työelämän ja talouden eettiset kysymykset - globaalissa maailmassa
<p>T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan elämän taitekohtien eettisiä valintoja. <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustellaan ihmisen kyvystä vaikuttaa globaalissa maailmassa. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan eettisesti hyvän elämän rakentamista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elämänsuoran etiikka - Ihmisoikeudet - Ihmisen ja luonnon suhde - Globaali maailmankauppa - Yhteiskunnan pelisäännöt - KiVa-koulutyöskentely - Tuki- ja kummioppilastointi 	<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ihmisoikeuksien puolustaminen - Kiusaamisen vastustaminen - Toisten huomioonottaminen yhteisössä - Omien valintojen ja toiminnan seurausten pohtiminen oman elämän ja lähiyhteisön kannalta

<p>T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan</p>	<p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan vastuullisena kansalaisena toimimiseen globaalissa maailmassa. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan oman elämän arjen valintojen vaikutuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elämänkaaren etiikka - Ihmisen ja luonnon välinen suhde - Oma taloudellinen toiminta - Yhteiskunnan pelisääntöjen noudattaminen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havaitaan omien eettisten valintojen merkitys arjessa - Pohditaan valintojen globaaleja vaikutuksia - Ymmärretään oman toiminnan vaikutuksia eettisesti - Opitaan kysymään oikeita kysymyksiä arjen toiminnasta - Vahvistetaan kykyä toimia vastuullisena kansalaisen yhteiskunnassa <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään kykyä toimia monimuotoisessa maailmassa
<p>T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla</p>	<p>S1 Suhde omaan uskontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan omaa eettistä minäkuva <p>S2 Uskontojen maailmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan kykyä toimia monimuotoisessa maailmassa. <p>S3 Hyvä elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohditaan eettisesti oikein toimimista globaalissa maailmassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Etiikan peruskäsitteiden hallinta - Uskontojen ja katsomusten etiikan hallinta - Yhteiskunnan ja sen pelisääntöjen hallinta - Eettinen kuluttaminen maailmankaupassa - 9 luokan TET-jakso - Oman luokan mahdolliset leirikouluprojektit 	<p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan kykyä toimia monimuotoisessa ja globaalissa työelämässä, työyhteisöissä ja taloudessa - Yhteiskunnan pelisääntöjen kunnioittaminen - Kulutustottumusten eettinen puoli huomioidaan

Evangelisluterilaisen uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9

”Tavoitteena on ilmentää uskontojen ja katsomusten moninaisuutta kunnioittavasti ja arvostavasti. Asioita tarkastellaan kokemuksellisuuden, toiminnallisuuden ja yhteisöllisen oppimisen avulla. Keskeistä on opittavien asioiden syventävä käsitteellistäminen ja käsitteiden yhteinen pohdinta. Uskonnon opetuksessa käytetään oppimista edistäviä tietoteknisiä sovelluksia siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat. Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen. Keskustelu on tärkeä osa opetusta. Opetuksessa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää vierailuja ja vierailijoita. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen.” (OPS 2014, 406.)

Uskonto on oppiaine, jonka työtavoissa korostuvat kerronnallisuus, keskustelut ja oppilaan oma osallistuminen. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja paikallisia toimijoita esimerkiksi vierailujen ja vierailijoiden muodossa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki evankelisluterilaisessa uskonnossa vuosiluokilla 7–9

”Oppimäärien toteutuksessa tehdään toimintaan ja opetukseen liittyvät ratkaisut huomioiden oppilaiden erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset taustat sekä kehittyvä kielitaito. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta, sekä vuorovaikutus- ja dialogitaitoja edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.” (OPS 2014, 406.)

[Oppilaan tietojen ja taitojen kehitystä tuetaan hänen omat lähtökohtansa huomioiden ja yhdessä muiden kanssa työskennellen.](#)

Oppilaan oppimisen arviointi evankelisluterilaisessa uskonnossa vuosiluokilla 7–9

Uskonnon oppiaineessa arviointi on monipuolista. Arviointia toteutetaan havainnoimalla oppilaan oppimista, osaamista ja työskentelyä sekä tarkastelemalla oppilaiden monimuotoisia tuotoksia. Arviointiin kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen formatiivinen arviointi että tietojen ja taitojen summatiivinen arviointi. Formatiivisessa arvioinnissa oppilaat saavat tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Oppilaille annettava palaute on ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta käytetään osana formatiivista arviointia.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona uskonnon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvattun tuntijaon mukaisesti. Päätösarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut uskonnon oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt uskonnon tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päätösarvosana on uskonnon tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanan 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan uskonnon oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päätösarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Myös työskentelyn arviointi sisältyy uskonnon päätösarviointiin ja siitä muodostettavaan päätösarvosanaan.

Alla kuvattuja uskonnon päätösarvioinnin kriteereitä käytetään kaikissa uskonnon oppimäärissä. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylempien arvosanan kuvauksiin. Päätösarvosanaa annettaessa oppilaan osaamisesta muodostetaan kokonaiskuva, joka pohjautuu kriteereiden arvosanakuvauksiin. Kriteereitä voidaan myös hyödyntää, kun oppilaan osaamisen näyttötilanteita suunnitellaan tai oppilaan näyttöä arvioidaan.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus	S1, S2	Oppilas ymmärtää uskonnon ja kulttuurin monipuolista vuorovaikutusta ja uskontoon liittyvää monimuotoisuutta.	Uskontojen monimuotoisuuden sekä kulttuuristen ja yhteiskunnallisten vaikutusten hahmottaminen	Oppilas tunnistaa ohjatusti ympäristöstä erilaisia uskontoon liittyviä asioita, kuten rakennuksia ja symboleja.	Oppilas tunnistaa ympäristöstä erilaisia uskontoon liittyviä asioita. Oppilas osaa yhdistää uskontoon liittyviä käsitteitä ja ilmiöitä toisiinsa.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä opiskeltavaan uskontoon liittyvästä monimuotoisuudesta. Oppilas osoittaa ymmärtävänsä, että uskonto ja kulttuuri ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Oppilas tunnistaa uskontoihin liittyviä asioita eri kulttuureissa ja yhteiskunnissa.	Oppilas osaa antaa monipuolisia esimerkkejä opiskeltavan uskonnon sisäisestä monimuotoisuudesta. Oppilas osaa kuvailla uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutusta monipuolisesti. Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoihin liittyviä asioita eri kulttuureissa ja yhteiskunnissa.
T2 ohjata oppilasta syventämään tietojansa opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista	S1	Oppilas syventää tietojansa opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista sekä harjaantuu hankkimaan lisätietoja niistä.	Opiskeltavaa uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa antaa esimerkin opiskeltavan uskonnon opetuksista sekä esimerkin sen tärkeimmistä lähteistä. Oppilas osaa kertoa	Oppilas osaa antaa esimerkkejä opiskeltavan uskonnon opetuksista. Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon syntystä, lähteistä, vaikutuksista ja	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon perusopetuksista ja tärkeimpien lähteiden sisällöistä. Oppilas osaa kuvailla opiskeltavan uskonnon syntyä, levinneisyyttä ja	Oppilas osaa analysoida opiskeltavan uskonnon perusopetuksia sekä tärkeimpien lähteiden sisältöjä ja tulkittoja. Oppilas osaa kuvailla opiskelta-

				opiskeltavan uskonnon synnystä	levinneisyydestä. Oppilas osaa hankkia annettujen ohjeiden mukaan lisätietoa opiskeltavasta uskonnosta.	vaikutuksia eri puolilla maailmaa. Oppilas osaa hankkia lisätietoa opiskeltavasta uskonnosta ja kiinnittää huomiota tiedon lähteiden luotettavuuteen.	van uskonnon syntyä, kehitystä, levinneisyyttä ja vaikutuksia eri puolilla maailmaa. Oppilas osaa hankkia lisätietoa opiskeltavasta uskonnosta ja arvioida tiedon lähteiden luotettavuutta.
T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonottomuuteen	S2	Oppilas ymmärtää, mitä ovat maailmanuskonnot, uskonnottoisuus ja katsomukset ja miten ne eroavat toisistaan. Hän harjaantuu hankkimaan lisätietoa niistä.	Maailmanuskontojen ja erilaisten katsomusten tunteminen	Oppilas osaa nimetä kaksi uskontoa ja tunnistaa ohjatusti niiden keskeisiä piirteitä. Oppilas tunnistaa ohjatusti uskonnon ja uskonottomuuden eroja.	Oppilas osaa nimetä maailmanuskontoja ja kertoa niiden keskeisistä piirteistä. Oppilas osaa kuvailla uskonnon ja uskonottomuuden eroja. Oppilas osaa hankkia annettujen ohjeiden mukaan lisätietoa uskonnoista ja katsomuksista.	Oppilas osaa kuvailla eri maailmanuskontojen pääpiirteitä ja vertailla niitä. Oppilas osaa käyttää käsitteitä uskonto, uskonnottoisuus ja katsomus mielekkäissä yhteyksissä. Oppilas osaa hankkia lisätietoa uskonnoista ja katsomuksista.	Oppilas osaa analysoida eri maailmanuskontojen pääpiirteitä. Oppilas osaa kuvailla uskonnoissa ja uskonottomuudessa vallitsevaa moninaisuutta. Oppilas osaa hankkia lisätietoa uskonnoista ja katsomuksista ja kiinnittää huomiota tiedon lähteiden luotettavuuteen.
T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja	S1, S2, S3	Oppilas tunnistaa ja ymmärtää eri uskontojen ja kat-	Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä uskon-	Oppilas osaa kertoa vähintään kolmen uskon-	Oppilas osaa kuvailla ja nimetä eri uskontojen tapoja	Oppilas osaa analysoida eri uskontojen tapoja ja

<p>katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa</p>		<p>somusten tapoja sekä kehittää valmiuksiaan tunnistaa uskonnollisia symboleita ja aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.</p>		<p>toon liittyviä tapoja.</p>	<p>non keskeisistä tavoista.</p> <p>Oppilas tunnistaa annetusta materiaalista uskonnollisia symboleita ja aiheita mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.</p>	<p>ja osaa antaa esimerkin uskonnottomasta tapakulttuurista.</p> <p>Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkin uskonnollisista symboleista ja aiheista mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa sekä populaarikulttuurissa.</p>	<p>osaa antaa esimerkkejä uskonnottomasta tapakulttuurista.</p> <p>Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista symboleista ja aiheista mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa sekä populaarikulttuurissa.</p>
<p>T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja</p>	<p>S1, S3</p>	<p>Oppilas oppii tunnistamaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja. Hän kehittää valmiuksiaan kuunnella toisten näkemyksiä ja perustella omia näkemyksiään.</p>	<p>Uskonnollisen ja tieteellisen kielen erottaminen sekä ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot</p>	<p>Oppilas erottaa selkeästi uskonnollisen ja selkeästi tieteellisen väitteen toisistaan.</p>	<p>Oppilas tunnistaa tieteelliselle ja uskonnolliselle kielelle ominaisia piirteitä.</p> <p>Oppilas osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja esittää omia näkemyksiään.</p>	<p>Oppilas tunnistaa erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja.</p> <p>Oppilas osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja esittää perusteluja omille näkemyksilleen.</p>	<p>Oppilas osaa analysoida uskonnollisten ja tieteellisten perustelujen sekä uskonnon ja tieteen kielen eroja.</p> <p>Oppilas osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja perustella johdonmukaisesti omia näkemyksiään.</p>
<p>T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja</p>	<p>S3</p>	<p>Oppilas oppii soveltamaan eettisen ajattelun keskeisiä käsitteitä. Hän tietää keskeiset ihmisoikeudet sekä opiskeltavan uskonnon ja mui-</p>	<p>Etiikkaa ja ihmisoikeuksia koskevan tiedon hallitseminen</p>	<p>Oppilas osaa antaa esimerkin jos-takin ihmisoikeudesta.</p> <p>Oppilas osaa antaa esimerkin opiskeltavan us-</p>	<p>Oppilas tunnistaa annetuista esimerkkitalanteista eettisen ulottuvuuden ja osaa pohtia ohjatusti eettisiä kysymyksiä.</p>	<p>Oppilas osaa käyttää etiikan keskeisiä käsitteitä ja erottaa eettiset kysymykset muista kysymyksistä.</p>	<p>Oppilas osaa käyttää etiikan keskeisiä käsitteitä, pohtia eettisiä kysymyksiä ja arvioida ihmisoikeuksien toteutumista käytän-</p>

<p>muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin</p>		<p>den uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.</p>		<p>konnon eettisistä periaatteista.</p>	<p>Oppilas osaa antaa esimerkkejä ihmisoikeuksista ja niiden merkityksestä.</p> <p>Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon eettisistä periaatteista.</p>	<p>Oppilas osaa pohdita eettisiä kysymyksiä ja ihmisoikeuksien toteutumista käytännössä.</p> <p>Oppilas osaa kuvailla opiskeltavan uskonnon sekä jonkun muun uskonnon tai katsomuksen eettisiä periaatteita.</p>	<p>nössä.</p> <p>Oppilas osaa analysoida opiskeltavan uskonnon eettisiä periaatteita ja vertailla niitä muiden uskontojen ja katsomusten keskeisiin eettisiin periaatteisiin.</p>
<p>T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina</p>	<p>S1, S3</p>	<p>Oppilas kehittää valmiuksiaan pohdita uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.</p>	<p>Uskontojen ja katsomusten merkityksen hahmottaminen yksilöiden elämässä ja globaalisti</p>	<p>Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä uskonnollisia ja katsomuksellisia näkökohtia, jotka vaikuttavat ihmisten valintoihin.</p>	<p>Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskontojen ja katsomusten vaikutuksesta ihmisten valintoihin ja toimintaan</p>	<p>Oppilas osaa kuvailla uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.</p>	<p>Oppilas osaa pohtia uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina sekä antaa tästä esimerkkejä eri puolilta maailmaa.</p>
<p>T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin</p>	<p>S1, S2, S3</p>	<p>Oppilas oppii pohtimaan itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin.</p>	<p>Eettisen ajattelun ja omien näkemysten ilmaisemisen taidot</p>	<p>Oppilas osaa kuvailla jotakin eettistä kysymystä ja jotakin itselleen tärkeää arvoa.</p>	<p>Oppilas tunnistaa ja osaa pohtia ohjatusti ihmisyhteen elämänskysymyksiä ja joitakin ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä.</p> <p>Oppilas osaa kuvailla itselleen tärkeitä arvoja ja ottaa niiden pohjalta kantaa eetti-</p>	<p>Oppilas osaa pohdita itsenäisesti ja muiden kanssa ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä ja joitakin ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä.</p> <p>Oppilas osaa kuvailla itselleen tärkeitä arvoja ja esittää perusteltuja näkemyksiä</p>	<p>Oppilas osaa pohdita monipuolisesti ihmisyhteen kuuluvia elämänskysymyksiä ja ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa.</p> <p>Oppilas osaa analysoida omia ar-</p>

					siin kysymyksiin.	eettisistä kysymyksistä.	vojaan sekä tunnistaa erilaisten eettisten ratkaisujen taustalla vaikuttavia arvoja. Oppilas osaa esittää johdonmukaisia ja perusteltuja näkemyksiä eettisistä kysymyksistä.
T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan	S2, S3	Oppilas harjaantuu analysoimaan eettisiä valintojaan ja niiden vaikutusta hyvinvointiin sekä kehittää valmiuksiansa toteuttaa kestävä elämäntapaa.	Eettisten valintojen vaikutusten hahmottaminen suhteessa hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen	Oppilas tunnistaa ohjatusti eettisten valintojen ja tekojen seurauksia.	Oppilas osaa kuvailla eettisten valintojen vaikutusta hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.	Oppilas osaa analysoida eettisiä valintoja sekä niiden vaikutuksia hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.	Oppilas osaa arvioida eettisiä valintoja sekä antaa esimerkkejä niiden välittömistä ja välillisistä vaikutuksista hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.
T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla	S1, S2, S3	Oppilas kehittää valmiuksiaan rakentamaan vuorovaikutukseen erilaisten ihmisten kanssa nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla.		<i>Ei vaikuta arvostuksen muodostumisessa. oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan ja valmiuksiaan osana itsearviointia.</i>			

Ajattelun kehittyminen ja tiedon soveltamisen taidot ovat arvioinnin tärkeimmät kohteet. Monipuolisia arviointimenetelmiä käyttämällä saadaan tietoa oppilaan tiedoista, taidoista ja kyvystä ilmaista ja tulkita oppimiaan asioita. Arviointi on kannustavaa, jatkuvaa ja kokonaisvaltaista.